Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005245

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вітюк Максим Сергійович

2. Maksym Vitiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 15-09-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16332

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.41, 10.21.91, 10.07.61.05

Тема дисертації:

1. Тенденція розвитку концепції податкового резидентства в контексті верховенства права

2. Trend in the Development of the Concept of Tax Residency in the Context of the Rule of Law

Реферат/анотація:

1. Вітюк М. С. Тенденція розвитку концепції податкового резидентства в контексті верховенства права. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» (08 – Право). – Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київ, 2026. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному теоретико-правовому та порівняльно-правовому аналізу тенденції розвитку концепції податкового резидентства фізичних осіб у контексті верховенства права. Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що сучасні моделі мобільності дедалі частіше виявляють розрив між формальним встановленням резидентського статусу та реальним характером податкового зв'язку особи з відповідною юрисдикцією. Особливо гостро ця проблема проявляється в умовах значної мобільності, спричиненої не лише економічними чи професійними чинниками, а й масштабними потрясіннями, зокрема пандемією COVID-19 та повномасштабною війною російської федерації проти України. У першому розділі проаналізовано зміст концепції верховенства права у вітчизняній та зарубіжній правовій доктрині, виокремлено її складові, що мають визначальне значення для

податково-правового регулювання, а також з'ясовано зміст права людини на податки як ціннісно-правового орієнтира розвитку сучасних податкових систем. У другому розділі досліджено податкове резидентство фізичних осіб як одну з ключових категорій міжнародного оподаткування, через яку визначається обсяг податкової юрисдикції держави та межі її фіскальних вимог щодо особи. Розкрито поняття, функції та критерії податкового резидентства, а також проведено порівняльний аналіз підходів, закріплених у праві України, окремих держав Європейського Союзу, Великої Британії та США. У третьому розділі здійснено переоцінку сучасної концепції податкового резидентства та запропоновано авторську концепцію взаємної фіскальної приналежності як теоретико-правову основу для оцінювання легітимності застосування до особи режиму необмеженого податкового обов'язку. Концепцію обґрунтовано як результат синтезу права людини на податки та верховенства права і розкрито як аналітичний інструмент для ситуацій, у яких традиційні формальні критерії резидентства виявляються недостатніми або несправедливими. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних порівняльно-правових досліджень тенденцій розвитку концепції податкового резидентства фізичних осіб у контексті верховенства права, права людини на податки та сучасної глобальної мобільності. У роботі запропоновано ціннісно-правовий підхід до оцінювання податкового резидентства через змістовність фіскально-правового зв'язку між особою і державою, окреслено прояви формального застосування критеріїв резидентства та виявлено ключові джерела правової невизначеності, нерівності, несправедливості у випадках цифрової мобільності, інвестиційних режимів і форс-мажорних обставин. Уперше: – запропоновано комплексну теоретико-правову парадигму податкового резидентства фізичних осіб на основі системного поєднання принципів верховенства права (правової визначеності, законності, пропорційності, рівності, обмеження дискреційних повноважень, доступу до правосуддя) та прав людини; – запропоновано концепцію взаємної фіскальної приналежності як теоретико-правовий стандарт обґрунтування легітимності повного оподаткування за принципом податкового резидентства; – проведено порівняльно-правову характеристику сучасних підходів до визначення податкового резидентства у трьох формах (моделях) транскордонної мобільності фізичних осіб: мобільність цифрових кочівників, інвестиційні візи та суміжні статуси, а також форс-мажорні обставини; – запропоновано правову категорію «вимушеного податкового резидентства» для ситуацій, коли особа набуває ознак податкового резидента внаслідок обставин непереборної сили, зокрема війни, пандемії чи інших надзвичайних подій; – обґрунтовано необхідність не тільки національного, а й міжнародно-договірного врегулювання «вимушеного податкового резидентства», зокрема шляхом включення спеціального положення про резидентство за форс-мажорних обставин у механізми міжнародної координації податкових наслідків масового переміщення осіб. Ключові слова: верховенство права, правова визначеність, законність, якість закону, легітимні очікування, принцип пропорційності, принцип справедливості, права людини, оподаткування, міжнародне оподаткування, податкове резидентство, резидент, платник податків, податкове законодавство, міжнародні договори.

2. Vitiuk M. S. Trend in the Development of the Concept of Tax Residency in the Context of the Rule of Law. – Qualification scientific work submitted as a manuscript. PhD thesis to obtain the degree of Doctor of Philosophy in the Programme Subject Area 081 «Law» (08 – Law). – National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, 2026. The dissertation presents a comprehensive theoretical-legal and comparative-legal analysis of the development trend in the concept of tax residence of individuals within the framework of the rule of law. The relevance of the research topic derives from the fact that contemporary mobility patterns increasingly reveal a gap between the formal establishment of residence status and the actual character of an individual's tax connection to a given jurisdiction. This problem is particularly acute in conditions of significant mobility driven not only by economic or professional factors, but also by large-scale disruptions, including the COVID-19 pandemic and the full-scale war of the Russian Federation against Ukraine. The first chapter analyses the content of the rule of law concept in domestic and foreign legal doctrine, identifies its components of defining importance for tax-legal regulation, and examines the content of the human right to taxation as a value-based legal standard for the development of modern tax systems. The second chapter examines tax residence of individuals as one of the key categories of international taxation, through which the scope of a State's tax jurisdiction and the limits of its fiscal claims against

an individual are determined. The concept, functions, and criteria of tax residence are examined, and a comparative analysis is conducted of the approaches established in the law of Ukraine, certain European Union Member States, the United Kingdom, and the United States of America. The third chapter undertakes a reassessment of the contemporary concept of tax residence and proposes an original concept of mutual fiscal belonging as a theoretical-legal basis for evaluating the legitimacy of applying the unlimited tax liability regime to an individual. The concept is substantiated as the product of a synthesis of the human right to taxation and the rule of law, and is presented as an analytical framework for situations in which the traditional formal residence criteria prove inadequate or inequitable. The scientific novelty. The dissertation represents one of the first comprehensive comparative-legal studies of the development trend in the concept of tax residence of individuals in the context of the rule of law, the human right to taxation, and contemporary global mobility. The study advances a value-based legal approach to the assessment of tax residence through the mutuality of the fiscal-legal connection between an individual and the State, identifies the manifestations of the formalistic application of residence criteria, and reveals the principal sources of legal uncertainty in cases involving digital mobility, investment-based residence regimes, and force majeure circumstances. For the first time: – a comprehensive theoretical and legal paradigm of tax residency for individuals is proposed, based on a systematic combination of the principles of the rule of law (legal certainty, legality, proportionality, equality, limitation of discretionary powers, and access to justice) and human rights; – the concept of mutual fiscal belonging has been proposed as a theoretical-legal standard for justifying the legitimacy of full taxation on the basis of the principle of tax residence; – a comparative-legal analysis of contemporary approaches to determining individual tax residence is conducted across three forms (models) of cross-border mobility: digital nomad mobility, investment visas and related statuses, and force majeure circumstances; – the legal category of «forced tax residence» has been proposed for situations in which an individual acquires the attributes of a tax resident as a result of force majeure circumstances – in particular war, pandemic, or other extraordinary events; – the necessity of addressing forced tax residence not only through national legislation but also through international treaty mechanisms is established, in particular through the incorporation of a special provision on residence under force majeure circumstances into instruments for the international coordination of the tax consequences of mass displacement of persons. Keywords: rule of law, legal certainty, legality, legitimate expectations, principle of proportionality, principle of fairness, human rights, taxes, taxation, international taxation, tax residency, resident, taxpayer, tax legislation, international treaties.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Вітюк М. С. «Податкове резидентство в епоху е-резидентства і цифрових кочівників: міжнародний досвід та український контекст» // Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2024. № 13. С. 3–14.
- Вітюк М. С. «На перетині інвестиційних віз та податкового резидентства: глобальні виклики» // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 84, ч. 3. С. 36–42.
- Вітюк М. С. «Податкове резидентство вимушено переміщених осіб: узгодження з фундаментальними принципами справедливості та правової визначеності» // Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 4, ч. 2. с. 130-138.
- Кравченко Н. Г., і Вітюк М. С. «Генеза податку та податкових відносин: переосмислення сучасної концепції податкового резидентства на засадах антропосоціокультурного підходу.» Український

політико-правовий дискурс, (21). 2026.

- Вітюк М. С. «Концепція податкового резидентства фізичних осіб та верховенство права: наявність синергії чи привід до переосмислення?», Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 69: матеріали Міжнародної наукової інтернет конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 13–14 лютого 2025 р.), 10–14.
- Вітюк М. С. «Антропосоціокультурна природа податку як змістовний вимір верховенства права», Загальнотеоретичне правознавство: перспективи розвитку: матеріали науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті професора Миколи Козюбри (м. Київ, Національний університет «Києво-Могилянська академія», 10 грудня 2025 р.).
- Вітюк М. С. «Правова визначеність у регулюванні податкового резидентства: порівняльний аналіз підходів Великої Британії та України», Сто шості економіко правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 26-27 березня 2026 р.), 37-42.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0123U100289

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Наталія Григорівна
2. Nataliia Kravchenko

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9334-195X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савенкова Владислава Геннадіївна

2. Vladyslava Savenkova

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1472-5443

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Монаєнко Антон Олексійович

2. Anton Monaienko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3728-1622

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія статистики, обліку та аудиту

Код за ЄДРПОУ: 04837462

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Київ, 04107, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Державна служба статистики України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цельєв Олексій Вікторович

2. Oleksii Tseliev

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-9108-3085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Звєрєв Євген Олександрович

2. Ievgen Zvieriev

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8589-4597

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Заєць Анатолій Павлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Заєць Анатолій Павлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Басенко Олена Едуардівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна